

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki (przewodniczący)

SSN Romuald Dalewski

SSN Renata Żywicka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. C., A. C.1, M. C.

przeciwko T. Sp. z o.o. w W.

o wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 14 listopada 2023 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt III APa 7/20,

1. oddala skargę kasacyjną;

2. zasądza od T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz A. C., A. C.1 i M. C. kwoty po 1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) na rzecz każdego z nich wraz z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ kpc tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2021 r. w sprawie, III APa 7/20 z powództwa A. C., A. C. i M. C. przeciwko T. Sp. z o.o. w W. o wynagrodzenie Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 16 października 2019 r., sygn. akt VII P 49/17 oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia z dnia 16 października 2019 r., VII P 49/17 zasądził od pozwanego na rzecz A. C., A. C.1 i M. C. kwoty po 186.613,73 zł na rzecz każdego z nich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 marca 2006 r. do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację pozwanego podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i wskazał, że pozwem z dnia 12 marca 2002 r. G. C. domagał się przywrócenia do pracy oraz wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy. Wyrokiem z 17 lutego 2006 r. Sąd Rejonowy przywrócił powoda do pracy i zasądził na jego rzecz wynagrodzenie za cały okres pozostawania bez pracy pod warunkiem zgłoszenia gotowości do pracy w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się wyroku. Wyrok ten stał się prawomocny wobec niezaskarżenia go przez żadną ze stron postępowania. W dniu 16 marca 2006 r. G. C.. zgłosił gotowość do podjęcia pracy u pozwanego. W dniu 14 kwietnia 2006 r. pełnomocnik powoda złożył wniosek o wykładnię wyroku, który Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Północ oddalił postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2006 r. oraz postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2006 r. W dniu 25 maja 2006 r. wyrokowi została nadana klauzula wykonalności. W dniu 31 sierpnia 2006 r. wniosek o wykładnię wyroku złożył pełnomocnik pozwanego i Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Północ postanowieniem z dnia 8 września 2006r. dokonał wykładni wyroku w odniesieniu do G. C. w ten sposób, że wskazał, iż wynagrodzenie za okres pozostawania bez pracy powinno zostać wypłacone za okres od dnia 6 marca 2000 r. do dnia w którym został ponownie dopuszczony do pracy a wysokość wynagrodzenia powinna zostać wyliczona przy przyjęciu iż jego miesięczne wynagrodzenie wynosi 12.671,20 zł brutto. Na skutek zażalenia pełnomocnika pozwanego postanowieniem z dnia 16 lipca 2007 r. zostało uchylone postanowienie o nadaniu wyrokowi klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2008 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Północ z urzędu sprostował

oczywistą niedokładność w przedmiotowym wyroku, w ten sposób, że m.in. określił iż miesięczne wynagrodzenie za pracę G. C. wynosi 12.671,20 zł. brutto. Na skutek zażalenia strony pozwanej postanowienie to zostało uchylone. W dniu 15 kwietnia 2008 r. pełnomocnik powoda złożył wniosek o uzupełnienie wyroku poprzez wskazanie, że miesięczne wynagrodzenie G. C. za czas pozostawania bez pracy wynosi 12.671,20 zł brutto. Pełnomocnik złożył jednocześnie wniosek o przywrócenie terminu do złożenia powyższego wniosku. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Północ postanowieniem z dnia 5 maja 2008 r. przywrócił powodowi termin do złożenia wniosku o uzupełnienie wyroku, a następnie wyrokiem z dnia 11 marca 2009 r. uzupełnił wyrok z dnia 17 lutego 2006 r., w ten m.in. sposób, że zasądził na rzecz G. C. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w kwocie 12.671,20 zł miesięcznie z wyłączeniem okresu od dnia 15 marca 2002 r. do dnia 15 lipca 2002 r. tj. pobierania zasiłku chorobowego. Wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2009 r. Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie oddalił apelację pozwanego od powyższego wyroku. Po rozpoznaniu skargi kasacyjnej strony pozwanej, Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 8 października 2010 r. uchylił wyrok Sądu Okręgowego do ponownego rozpoznania stwierdzając w uzasadnieniu, że w sprawie nie zostały należycie ocenione i wyjaśnione przyczyny dla których powód nie złożył wniosku o uzupełnienie wyroku w ustawowym terminie. Sąd Najwyższy wskazał ponadto, że w niniejszej sprawie uchybienie Sądu pierwszej instancji nie mogło być naprawione ani w drodze sprostowania wyroku ani w drodze wykładni wyroku. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 18 stycznia 2011 r. uchylił wyrok Sądu Rejonowego z dnia 11 marca 2009 r. i odrzucił wniosek o uzupełnienie wyroku z dnia 17 lutego 2006 r. W dniu 19 czerwca 2011 r. G. C. złożył pozew o zasądzenie na swoją rzecz od T. sp. z o.o. wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy w kwocie 559.841,18 zł z odsetkami od dnia 17 marca 2006 r. Wyrokiem z dnia 7 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwo M. C., A. C., A. C. - następców prawnych G. C. przeciwko T. Sp. z o.o. w W. o wynagrodzenie oraz nie obciążył powodów kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej. Wyrokiem z dnia 19 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu apelacji

powodów uchylił zaskarżony i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej. Po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 16 października 2019 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od pozwanego na rzecz A. C., A. C. i M. C. kwoty po 186.613,73 zł na rzecz każdego z nich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 marca 2006 r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie i zważył, że rozpoznając ponownie sprawę Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, przy uwzględnieniu wytycznych Sądu Apelacyjnego, że nie zachodziła potrzeba ponawiania całego postępowania dowodowego. Sąd Okręgowy zgodnie ze wskazówkami Sądu Apelacyjnego uzupełnił postępowanie dowodowe o ustalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczące okresów przebywania G. C. na zwolnieniach lekarskich w spornym okresie. Na podstawie przeprowadzonego dowodu z oświadczeń organu rentowego Sąd Okręgowy ustalił, że okresy zwolnień lekarskich pokrywały się z tymi okresami, które zostały wyłączone w pozwie. Sąd pierwszej instancji zważył, że jest związany oceną prawną Sądu drugiej instancji z zakresie kwestii przedawnienia roszczenia o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Sąd Okręgowy w całości podzielił w tym zakresie stanowisko Sądu Apelacyjnego, zgodnie z którym powód skutecznie przerwał bieg przedawnienia składając w dniu 15 kwietnia 2008 r. wniosek o uzupełnienie wyroku, natomiast nie ma znaczenia jego skuteczność, ale to, że został złożony bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia w postaci wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Niewątpliwie była to czynność wierzyciela przedsięwzięta w postępowaniu przed Sądem. Zgodnie z art. 295 § 2 k.p. jeżeli przerwa biegu przedawnienia nastąpiła wskutek jednej w przyczyn przewidzianych w § 1 pkt 1, a więc każdą czynność przed właściwym organem powołanym do rozstrzygania sporów lub egzekwowania roszczeń przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie wszczęte w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia nie zostanie zakończone. Jak słusznie zauważył Sąd

Apelacyjny postępowanie z wniosku o uzupełnienie wyroku zostało zakończone dopiero w dniu wydania przez Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie wyroku z dnia 18 stycznia 2011 r. W świetle powyższych rozważań poczynionych przez Sąd Apelacyjny następnie powielonych przez Sąd Okręgowy, zarzut przedawnienia roszczenia zgłoszony przez stronę pozwaną okazał się być bezzasadny.

Sąd Okręgowy zbadał zasadność dochodzonych kwot wynagrodzenia przez następców prawnych powoda, wskazując, że w dniu 19 czerwca 2011 r. G. C. złożył pozew o zasądzenie na swoją rzecz od T. sp. z o.o. wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy w kwocie 559.841,18 zł z odsetkami od dnia 17 marca 2006 r. Na dochodzoną kwotę w pozwie składały się wynagrodzenia za okres: od 6 marca 2002 r. do 14 marca 2002 r. w łącznej wysokości 3.537 zł, od 16 lipca 2002 r. do 31 lipca 2002 w łącznej wysokości 6.528 zł, od 1 sierpnia 2002 r. do końca lutego 2006 r. w łącznej wysokości 544.861,60 zł oraz od 1 marca 2006 r. do 16 marca 2006 r. w łącznej wysokości 4.914,58 zł. G. C. w okresie od 15 marca 2002 r. do 15 lipca 2002 r. przebywał na zasiłku chorobowym i za ten okres zostało mu wypłacone świadczenie. Sąd zważył, że okres od 15 marca 2002 r. do 15 lipca 2002 r. nie został objęty pozvem. Ponadto w pozostałym okresie od 6 marca 2002 r. do 14 marca 2002 r. oraz od 16 lipca 2002 r. do 16 marca 2006 r. powód nie przebywał na zwolnieniach lekarskich i nie otrzymywał zasiłku chorobowego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Okręgowy miał na względzie, że żądanie powoda o zasądzenie wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy w kwocie 559.841,18 zł zawarte w pozwie z dnia 19 czerwca 2011 r. zawierało wyłączenie okresu pobierania zasiłku chorobowego, wobec czego dochodzona przez G. C. kwota była zasadna. Tym samym Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie, akt I PK 158/2005 zgodnie z którym okres pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego podlega odliczeniu od okresu, za który pracownik powinien otrzymać wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

Sąd Okręgowy uwzględniając roszczenie w dochodzonej pozvem kwocie nie uwzględnił wynagrodzenia za okres od 15 marca 2002 r. do 15 lipca 2002 r., kiedy G. C. przebywał na zasiłku chorobowym i za ten okres zostało mu wypłacone

świadczenie. Sąd Okręgowy miał na uwadze, że powód G. C. zmarł w dniu 21 października 2012 r. Spadek po G. C., nabyli na podstawie ustawy po 1/3 części żona M. C., córka A. C. oraz syn A. C.. Pełnomocnik powodów, w wykonaniu zobowiązania Sądu z dnia 5 stycznia 2018 r. oświadczył, że M. C. , A. C. oraz A. C.1, jako spadkobiercy po zmarłym G. C. wstąpili do niniejszego postępowania w miejsce pierwotnego powoda i ich roszczenia wynikają z nabytych praw spadkowych. Sąd Okręgowy wskazał, że między powodami jako następcami prawnymi G. C. zaistniało współuczestnictwo materialne (art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c.) gdyż powodowie są spadkobiercami zmarłego G. C., natomiast podstawa prawna ich żądań zawartych w pozwie jest taka sama.

W ocenie Sądu Okręgowego również żądanie odsetek zasługiwało na uwzględnienie wobec zgłoszenia tego żądania w pozwie z dnia 19 czerwca 2011 r., które nie zostało wcześniej w toku postępowania zgłoszone oraz nie zostało dotychczas rozstrzygnięte. Podstawą prawną rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek był przepis art. 481 § 1 k.c. (w zw. z art. 300 k.p.). Sąd Okręgowy za termin spełnienia świadczenia, po upływie którego powód mógłby domagać się odsetek za opóźnienie, przyjął 17 marca 2006 r., czyli datę w której roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy stało się wymagalne. Wskazał, że cechą charakterystyczną roszczenia o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy jest bowiem to, że staje się ono wymagalne w momencie podjęcia pracy w wyniku przywrócenia do niej (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1976 r., V PZP 12/75, OSNCP 1976 nr 9, poz. 187). i dopiero od daty tego zdarzenia pracodawca pozostaje w opóźnieniu w zapłacie zasądanego wynagrodzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 października 2007 r., II BP 11/07, wyrok Sądu Najwyższego z 6 stycznia 2009 r., II PK 117/08). Sąd pierwszej instancji uznał, że dochodzone pozwem roszczenie nie jest roszczeniem okresowym, a świadczeniem rekompensacyjnym o charakterze jednorazowym, które zaktualizowało się w momencie podjęcia pracy przez G. C. w wyniku orzeczenia Sądu przywracającego go do pracy. W tej sytuacji Sąd *meriti* przyjął, że należy przyjąć 10-letni okres przedawnienia wynikający z art. 118 k.c. w zw. z art. 300 k.p.

Sąd Okręgowy uznał za nieskuteczny zarzut pozwanego związany z nieuzyskaniem ochrony związkowej przez G. C. wskutek nieutworzenia i

niezarejestrowania organizacji związkowej, w której wiceprzewodniczącym miał być G. C.. Zdaniem Sądu Okręgowego norma art. 8 k.p. oznacza pozbawienie danego podmiotu możliwości korzystania z prawa, które mu przysługuje w świetle przepisów prawa przedmiotowego, przy czym generalnie obowiązuje domniemanie korzystania przez osobę uprawnioną z przysługującego jej prawa w sposób legalny. Zastosowanie instytucji nadużycia prawa prowadzi więc do osłabienia zasady pewności prawa i przełamuje domniemanie korzystania z prawa w sposób zgodny z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem i zasadami współżycia społecznego. Z tych przyczyn posłużenie się konstrukcją nadużycia prawa jest z założenia dopuszczalne tylko wyjątkowo i musi mieć szczególne, wyraźne uzasadnienie merytoryczne i formalne, a zwłaszcza usprawiedliwienie we w miarę skonkretyzowanych regułach, głównie o konotacji etycznej, moralnej i obyczajowej. Roszczenie powodów o zasądzenie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy wraz z odsetkami od dnia wymagalności roszczenia głównego korzysta z ochrony prawnej i znajduje swoje uzasadnienie w zasadach słuszności i sprawiedliwości, tym bardziej, że nie doszło do jego przedawnienia. Zdaniem pozwanej na ocenę zasadności roszczenia powoda w tym postępowaniu, powinno mieć wpływ rozstrzygnięcie zapadłe w innym postępowaniu z udziałem powoda, a mianowicie związanym z ochroną związkową G. C.. Sąd Okręgowy nie podzielił w tym zakresie twierdzeń strony pozwanej, ponieważ dochodzone roszczenie powoda co do zasady zostało już rozstrzygnięte prawomocnym wyrokiem z dnia 17 lutego 2006 r. Sąd Rejonowy w wyroku z dnia 17 lutego 2006 r. przywrócił powoda do pracy i zasądził na jego rzecz wynagrodzenie za cały okres pozostawania bez pracy pod warunkiem zgłoszenia gotowości do pracy w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się wyroku. Wobec powyższego kwestia ochrony związkowej nie jest związana w żaden sposób z wysokością dochodzonego przez następców prawnych powoda wynagrodzenia, a zatem nie ma związku z roszczeniem dochodzonym w niniejszym postępowaniu. Tym samym nie ma żadnych powodów, aby przyjąć, że pracownik (jego następcy prawni) otrzymując wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy wskutek bezprawnego rozwiązania z nim stosunku pracy przez jego pracodawcę nie mógł żądać odsetek od tego wynagrodzenia. Na marginesie Sąd Okręgowy zważył, że następcy prawni zmarłego powoda nie powinni odpowiadać i ponosić negatywnych

skutków wynikających z opóźnienia w spełnieniu świadczenia przez pracodawcę zmarłego G. C.. Sąd po raz kolejny zwrócił uwagę, że wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, zostało zasądzone prawomocnym wyrokiem. Natomiast świadczenie nie zostało spełnione dobrowolnie przez T. Sp. z o.o. w W., po rozstrzygnięciu sprawy przez Sąd Rejonowy co skutkowało dalszym postępowaniem i w konsekwencji uzasadniało roszczenie powodów o zasądzenie odsetek od daty wymagalności roszczenia głównego. Resumując Sąd Okręgowy uznał w całości za zasadne roszczenie powodów, orzekając jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości w stosunku do każdego z powodów oraz o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania w instancji odwoławczej oraz kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem pierwszej i drugiej instancji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego apelacja pozwanego podlega oddaleniu, choć niektóre z jej zarzutów były częściowo trafne, w szczególności zarzuty dotyczące przyjętego przez Sąd pierwszej instancji 10-letniego terminu przedawnienia wynikającego z art. 118 k.c. Sąd drugiej instancji podkreślił, że mimo trafności zarzutu naruszenia art. 118 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez jego wadliwe zastosowanie, wyrok Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu, a wywody zawarte w apelacji nie dają podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w postulowanym przez stronę pozwaną kierunku. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko pozwanej wyrażone w apelacji, że Sąd Okręgowy dokonał błędnej wykładni art. 291 § 1 k.p. w zw. z art. 118 k.c. i art. 300 k.p. przyjmując 10-letni okres przedawnienia w sytuacji, gdy sporne roszczenie jest roszczeniem ze stosunku pracy i wobec tego ma do niego zastosowanie 3-letni okres przedawnienia wynikający z art. 291 § 1 k.p. Sąd Apelacyjny wskazał, że w prawie pracy jedynie wyjątkowo dopuszczalne jest stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego o przedawnieniu. Przedawnienie roszczeń mających swe źródło w przepisach prawa pracy jest kwestią uregulowaną w prawie pracy, a tym samym nie ma podstaw do stosowania w zakresie przedawnienia art. 117 i nast. Kodeksu cywilnego. Przedmiotem sporu było roszczenie o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, o którym orzekł Sąd Rejonowy dla Warszawy-Pragi i Północ wyroku z dnia 17 lutego 2006 r. na mocy art. 57 § 2 k.p. W

stosunku do G. C. zasądzone powołanym wyżej wyrokiem wynagrodzenie za cały okres pozostawania bez pracy pod warunkiem zgłoszenia gotowości do podjęcia pracy w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że podstawą prawną dochodzonego przez G. C. roszczenia były przepisy kodeksu pracy i w tej sytuacji należy przyznać rację pozwanemu, że do terminów przedawnienia znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu pracy, gdyż nie ma podstaw prawnych do stosowania terminów przedawnienia wynikających z Kodeksu cywilnego.

Mimo zasadności twierdzeń pozwanego co błędowi Sądu pierwszej instancji w zakresie przyjęcia 10-letniego okresu przedawnienia, Sąd Apelacyjny uznał za bezzasadny zarzut apelacji zmierzający do wykazania, że roszczenie główne jak i roszczenie dotyczące odsetek uległy przedawnieniu. Sąd drugiej instancji wskazał, że stosownie do treści art. 291 § 1 k.p. roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W świetle zaś art. 295 § 1 pkt 1 k.p. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed właściwym organem powołanym do rozstrzygania sporów lub egzekwowania roszczeń przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Jeśli chodzi o wymagalność roszczenia o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy to roszczenie tego rodzaju staje się wymagalne z chwilą zgłoszenia się pracownika do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 lipca 2005 r., II PK 389/04). W niniejszej sprawie bezspornym jest, że G. C. zgłosił gotowość do podjęcia pracy w dniu 16 marca 2006 r. Sąd Okręgowy w zaskarżonym orzeczeniu przyjął, że od 17 marca 2006 r. pozwany pozostawał w zwłoce w realizacji świadczenia na rzecz G. C. z tytułu wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Osią sporu była kwestia przedawnienia dochodzenia spornego świadczenia. Pozwany wywodził w apelacji, że nieuprawnione było stanowisko Sądu Okręgowego, który przyjął, że G. C. skutecznie przerwał bieg przedawnienia składając w dniu 15 kwietnia 2008 r. wniosek o uzupełnienie wyroku. Sąd Apelacyjny w motywach swojego orzeczenia wskazał, że zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem powód skutecznie przerwał bieg przedawnienia składając w dniu 15 kwietnia 2008 r. wniosek o uzupełnienie wyroku. Sąd drugiej instancji

wskazał, że dla oceny, że wniosek ten przerwał bieg przedawnienia nie ma znaczenia jego skuteczność, ale to, że został on złożony bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia w postaci wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Nie budziło wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że była to czynność wierzyciela przedsięwzięta w postępowaniu przed Sądem i że w tym przypadku zastosowanie znajduje norma art. 295 § 2 k.p. Postępowanie z wniosku o uzupełnienie wyroku zostało zakończone dopiero w dniu wydania przez Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie wyroku z dnia 18 stycznia 2011 r. Sąd odwoławczy podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że bieg przedawnienia roszczenia o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy zaczął G. C. biec od dnia skutecznego zgłoszenia gotowości do podjęcia pracy, a więc od dnia 16 marca 2006 r. Od wydania wyroku z dnia 17 lutego 2006 r. powód podejmował systematycznie czynności zmierzające do realizacji swojego roszczenia o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Ich nieskuteczność w dużym stopniu została jednak zdeterminowana przez błąd Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ, który nie orzekł o całości roszczenia zgłoszonego przez powoda. Zarzucanie stronie powodowej to, że składała błędne wnioski, jest o tyle niewłaściwe, że Sąd Rejonowy próbując naprawić swój błąd wydawał postanowienia o wykładni wyroku czy jego sprostowaniu, co pozwalało stronie powodowej pozostawać w przekonaniu, że wyrok mimo ułomności jego sformułowania uda się zrealizować. Niezależnie od przedstawionego powyżej stanowiska w przedmiocie skutecznego przerwania biegu przedawnienia, Sąd Apelacyjny przyjął, że przyjęcie w niniejszej sprawie przedawnienia roszczenia byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego określonymi w art. 8 k.p. Sąd Apelacyjny zauważył również, że zgodnie z art. 386 § 6 zdanie pierwsze k.p.c. ocena prawna wyrażona w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiąże zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i Sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Powyższe oznacza, że w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny, analogicznie jak Sąd Okręgowy, związany był oceną prawną wyrażoną w wyroku tutejszego Sądu w sprawie III APa 20/15, w którym wskazano na brak podstaw do uznania, że dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, G. C. składając wniosek o uzupełnienie wyroku wskazał nie tylko istotne okoliczności faktyczne, ale również normy prawne

stanowiące podstawę roszczenia. Powód wnosząc wniosek o uzupełnienie wyroku zastrzegł, że chodzi o wynagrodzenie za okres pozostawania bez pracy, o którym Sąd Rejonowy orzekł wyrokiem z 17 lutego 2006 r. Bieg terminu przedawnienia przerywany jest przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju (np. przed komornikiem) albo przed sądem polubownym. W świetle powyższych rozważań należy przyjąć, że czynności podejmowane przez A. C. w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Warszawy - Pragi Północ po wydaniu wyroku z 17 lutego 2006 r. służyły bezpośrednio dochodzeniu, ustaleniu i zaspokojeniu roszczenia w zakresie należnego pracownikowi wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Poza tymi przesłankami, art. 295 § 1 pkt 1 k.p. nie wymaga innych dodatkowych warunków. W szczególności powołany przepis nie uzależnia przerwania biegu przedawnienia od ostatecznego wyniku czynności przedsięwziętej w celu dochodzenia roszczenia. Powód A. C. w trybie postępowania o uzupełnienie wyroku dochodził należności głównej wraz z odsetkami i chociaż ostatecznie oba wnioski zostały odrzucone, to należy przyjąć, że wnioski te zmierzały do wyegzekwowania należnego powodowi świadczenia, przy czym powód sygnalizował już, że dochodzi wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy wraz z należnymi odsetkami za opóźnienie. W kategorii spraw z zakresu prawa pracy zastosowanie ma zasada wzmoczonej procesowej ochrony interesów pracownika. Oznacza to, że Sąd ma obowiązek tłumaczyć sformułowane przez pracownika żądanie według jego rzeczywistego zamiaru i prawdziwego pojmowania przez pracownika tego żądania. Sąd Apelacyjny uznał za trafne stanowisko Sądu niższej instancji, że A. C. skutecznie przerwał bieg przedawnienia składając wniosek o uzupełnienie wyroku. Sprecyzowanie tego wniosku w piśmie z 22 stycznia 2009 r. w zakresie dochodzonych kwot wraz z odsetkami za opóźnienie skutkuje tym, że powód przerwał skutecznie bieg terminu również w zakresie odsetek. Pismo to zostało złożone w postępowaniu przed sądem, doręczone drugiej stronie, zawierało określone żądanie, które zostało ponowione w pozwie wszczynającym niniejsze postępowanie. Zarzucanie stronie powodowej, że składała błędne wnioski nie jest właściwe, bowiem Sąd Rejonowy te wnioski rozpoznawał, zarówno w przedmiocie wykładni, jak i uzupełnienia orzeczenia dostrzegając zapewne wadliwość w zakresie

zredagowania wyroku, mocą którego zasądzono na rzecz powoda G. C. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy bez wskazania wysokości tego świadczenia. Działania podejmowane przez Sąd Rejonowy, w tym zobowiązywanie strony powodowej do dokładnego sprecyzowania dochodzonych należności, pozwalały stronie powodowej pozostawać w przekonaniu, że uda jej się zrealizować precyzowane w toku postępowania przed tym Sądem roszczenia dotyczące wynagrodzenia jak i odsetek.

Niezależnie od powyższych rozważań, w ocenie Sądu Apelacyjnego podniesienie przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia w kwestii odsetek stanowiło nadużycie prawa. Należy wziąć pod uwagę zachowanie stron poprzedzające wystąpienie z pozwem wszczynającym niniejsze postępowanie. Zarówno powód G. C. jak i pozwany składali wnioski o wykładnię wyroku Sądu Rejonowego z 17 lutego 2006 r., a powód nadto o jego uzupełnienie by wyegzekwować świadczenie należne powodowi na podstawie tego orzeczenia. Pozwany przez cały czas tych postępowań był świadomy tego, że jest zobowiązany do spełnienia świadczenia zasądzonego prawomocnym wyrokiem, a mimo tego z uwagi na upływ czasu usiłował uniknąć spełnienia świadczenia korzystając z zarzutu przedawnienia, w tym również co do odsetek. Należy zauważyć, że postępowania w przedmiocie wykładni, uzupełnienia wyroku trwały do stycznia 2011 r. i ostatecznie nie doprowadziły do wyegzekwowania świadczenia. Z tego względu G. C. zdecydował się na wniesienie pozwu, który stanowi przedmiot rozpoznania w niniejszej sprawie dopiero w 2011 r. i w tej sytuacji przyczyna spóźnionego wystąpienia z roszczeniem o odsetki jest usprawiedliwiona. Warto przy tym dodać, że poprzednik prawny powodów w toku terminu przedawnienia był cały czas aktywny, uczestnicząc w postępowaniu po wydaniu wyroku z 17 lutego 2006 r., tj. w przedmiocie wykładni i uzupełnienia wyroku. Również pozwany wnosił o wykładnię wyroku, który został zredagowany w sposób ogólny w zakresie wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy, co uniemożliwiało jego wyegzekwowanie w tym zakresie. W tej sytuacji zarzut przedawnienia roszczenia nie podlega uwzględnieniu, bowiem jest sprzeczny z art. 8 k.p.

Mając na uwadze powyższe rozważania. Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, wobec czego zarzuty

sformułowane w apelacji należało uznać za bezpodstawne. Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał apelację za bezzasadną i na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

Skargę kasacyjną od wyroku złożył pozwany, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1.1 art. 379 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i wydanie orzeczenia w przedmiocie roszczenia, które zostało już prawomocnie rozstrzygnięte wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z 17 lutego 2006 r., sygn. VI P 117/06:

1.2. art. 378 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niewzięcie pod uwagę z urzędu zachodzącej w niniejszej sprawie nieważności postępowania z uwagi na istnienie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 17 lutego 2006 r., VI P 117/06;

1.3. art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieuchylenie wyroku Sądu I instancji oraz nieodrzućcenie pozwu, w sytuacji zaistnienia negatywnej przesłanki procesowej w postaci uprzedniego rozstrzygnięcia prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie VI Wydział Ubezpieczeń Społecznych z 17 lutego 2006 r., VI P 117/06, roszczenia objętego niniejszym postępowaniem, które to uchybienia skutkowały wadliwym uwzględnieniem powództwa i wydaniem zaskarżonego wyroku;

2. naruszenie prawa materialnego, tj.:

2.1. art. 295 § 1 pkt 1 k.p. w zw. z art. 291 § 1 k.p. i w zw. z art. 351 § 1 k.p.c. w zw. z art. 167 k.p.c. poprzez niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że odrzućcony wniosek o uzupełnienie wyroku stanowi czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia i zaspokojenia roszczenia powodów, co skutkowało wadliwym przyjęciem, że doszło do przerwania biegu przedawnienia, podczas gdy odrzućcony wniosek o uzupełnienie wyroku nie miał zdolności do

wywołania skutku w postaci realizacji roszczenia, a więc nie mógł prowadzić do przerwania biegu przedawnienia roszczenia;

2.2. art. 295 § 1 pkt 1 k.p. w zw. z art. 291 § 1 k.p. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 351 § 1 k.p.c. i art. 167 k.p.c. i w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że czynność jaką stanowi złożenie pisma rozszerzającego wniosek o uzupełnienie wyroku o nowe żądanie zasądzenia odsetek, w sytuacji gdy takie żądanie nigdy wcześniej nie zostało zgłoszone, a wniosek o uzupełnienie wyroku został odrzucony, stanowi czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia i zaspokojenia roszczenia o zapłatę odsetek, co skutkowało wadliwym przyjęciem, że doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek, podczas gdy takie pismo nie miało zdolności do wywołania skutku w postaci realizacji roszczenia, a więc nie mogło prowadzić do przerwania biegu przedawnienia;

2.3. art. 8 k.p. w zw. z art. 292 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że w okolicznościach niniejszej sprawy podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia stanowi nadużycie prawa, w sytuacji gdy nie ziściły się przesłanki, które pozwalałyby zastosować w niniejszej sprawie instytucję nadużycia prawa podmiotowego, w szczególności brak było po stronie pozwanej takiego działania lub zaniechania, które uniemożliwiałoby stronie powodowej wystąpienie o zapłatę przed upływem terminu przedawnienia, a także poprzez niewłaściwe zastosowanie ww. przepisu polegające na niesprecyzowaniu z jakimi zasadami współżycia społecznego lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa zachowanie pozwanego miało być sprzeczne.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 listopada 2021 r., III APa 7/20 i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z 16 października 2019 r., VII P 49/17 i odrzucenie pozwu oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie w przypadku uznania, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi

Apelacyjnemu w Warszawie i pozostawienie ww. Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Powodowie wnieśli o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na uwzględnienie albowiem bezzasadne są zarzuty podnoszone w ramach obydwu podstaw kasacyjnych.

Odnosząc się do najdalej idącego zarzutu nieważności postępowania, podkreślić należy ustawodawca nie definiuje spornego w nauce pojęcia powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), określa jedynie jej zakres przedmiotowy oraz podmiotowy. Powaga rzeczy osądzonej (*res iudicata*) zaliczana jest do tzw. negatywnych przesłanek procesowych i oznacza niedopuszczalność prowadzenia drugiego procesu co do tego samego roszczenia (*ne bis in idem*), o którym orzeczono prawomocnie, pod rygorem nieważności postępowania (art. 379 pkt 3). Granice przedmiotowe powagi rzeczy osądzonej obejmują nie to, co stanowiło granice powództwa, ale to, co stanowiło przedmiot i podstawę faktyczną rozstrzygnięcia w chwili wyrokowania w myśl zasady wyrażonej w przepisie art. 316 k.p.c.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 379 pkt 3 k.p.c., nieważność postępowania zachodzi jeżeli o to samo roszczenie między tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta albo jeżeli sprawa taka została już prawomocnie osądzona. Nie wchodząc w tym miejscu w szczegółowe rozważania stwierdzić należy, że fundamentalną dyrektywą procesu cywilnego jest zakaz "dwukrotnego" rozstrzygania o tym samym roszczeniu. Nie jest dopuszczalne wszczęcie przed Sądem postępowania w tym samym przedmiocie i między tymi samymi stronami (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2000 r., II UKN 473/99). Ujmując rzecz w pewnym uproszczeniu, można wskazać, że o tożsamości przedmiotowej może być mowa, gdy strona występuje z żądaniem, które zostało już uprzednio ocenione przez Sąd na tej samej podstawie sporu, kształtowanej okolicznościami ustalonymi m.in. po wskazaniu przez powoda podstawy faktycznej żądania, twierdzeń na poparcie zarzutów pozwanego itd. Jak wskazuje się w nauce prawa,

tożsamość roszczeń występuje, gdy Sąd ma w różnych sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania i kiedy rozstrzygnięcie jednej ze spraw oznacza rozstrzygnięcie także drugiej z nich (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 listopada 2013 r., III CSK 43/13; 14 marca 2014 r., III CSK 124/13; 9 października 2014 r., IV CSK 37/14). Nie można jednak zgodzić się ze skarżącym, który stwierdza, że o granicach przedmiotowych powagi rzeczy osądzonej prawomocnego wyroku decyduje wyłącznie stan faktyczny w danej sprawie, a nie żądanie powoda. Takie stanowisko nie odzwierciedla ani brzmienia, ani rzeczywistego sensu stanowiska o przedmiotowych granicach powagi rzeczy osądzonej. Wprawdzie w art. 366 k.p.c. przedmiot rozstrzygnięcia Sądu został powiązany jedynie z "podstawą sporu", jednak jest oczywiste, że przedmiot ten jest determinowany przede wszystkim zgłoszonym żądaniem; rozstrzygnięcie sprawy stanowi bowiem wyraz oceny prawnej żądania sformułowanego przez powoda. Żądaniem tym Sąd zasadniczo jest związany (art. 321 § 1 k.p.c.), co - z jednej strony - oznacza, że wyrok ma zawierać rozstrzygnięcie o żądaniu zgłoszonym w sprawie, a z drugiej strony - że wyrok nie powinien zawierać rozstrzygnięcia o żądaniach, które w sprawie nie zostały zgłoszone, w innym bowiem razie doszłoby do naruszenia zasady skargowości.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że zgodnie z art. 366 k.p.c. prawomocny wyrok sądu ma powagę rzeczy osądzonej co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Innymi słowy, o wystąpieniu stanu powagi rzeczy osądzonej rozstrzyga nie tylko sama tożsamość stron, ale równocześnie tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia. Dopiero kumulacja obu tych przesłanek przesądza o wystąpieniu powagi rzeczy osądzonej prowadzącej do nieważności postępowania. Nie zachodzi więc sytuacja tożsamości roszczenia w rozumieniu art. 379 pkt 3 k.p.c., gdy wprawdzie w obydwu sprawach o tym samym przedmiocie sporu występują te same strony, lecz różne są ich podstawy faktyczne i prawne. Granice przedmiotowe powagi rzeczy osądzonej określa przedmiot rozstrzygnięcia i podstawa tego rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 kwietnia 2015 r., II UK 205/14, LEX nr 2122383). Ponadto, w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono tezę, zgodnie z którą powaga rzeczy osądzonej (*res iudicata*) zaliczana

jest do tzw. negatywnych przesłanek procesowych i oznacza niedopuszczalność prowadzenia drugiego procesu co do tego samego roszczenia (*ne bis in idem*), o którym orzeczono prawomocnie, pod rygorem nieważności postępowania (art. 379 pkt 3). Granice przedmiotowe powagi rzeczy osądzonej obejmują nie to, co stanowiło granice powództwa, ale to, co stanowiło przedmiot i podstawę faktyczną rozstrzygnięcia w chwili wyrokowania w myśl zasady wyrażonej w przepisie art. 316 k.p.c. Mając na uwadze, że powagę rzeczy osądzonej mają zarówno wyroki uwzględniające, jak i oddalające powództwo, wskazać należy, że zwłaszcza w przypadku orzeczeń o treści negatywnej wystąpić może instytucja znana jako *causa superveniens*, która dotyczy wygaśnięcia powagi rzeczy osądzonej wskutek zmiany okoliczności faktycznych stanowiących podstawę faktyczną w chwili wyrokowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2015 r., II PK 147/14, LEX nr 1730702). Zatem, aby sprawdzić, czy zachodzi nieważność postępowania z uwagi na powagę rzeczy osądzonej, Sąd musi ustalić, czy podstawa faktyczna rozpoznawanej sprawy pokrywa się z podstawą faktyczną sprawy już rozstrzygniętej prawomocnym wyrokiem.

W ocenie Sądu Najwyższego, wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Północ w Warszawie z dnia 17 lutego 2006 r., VI P 117/06 nie daje żadnych podstaw do przyjęcia, że przedmiotem rozstrzygnięcia były roszczenia dochodzone w niniejszej sprawie, a oczywistym jest, że również nie toczyła żadna inna sprawa, w której podstawą żądania była zapłata przez pozwanego wynagrodzenia. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 października 2010 r., II PK 70/10 wyraźnie stwierdził „w wyroku z dnia 17 lutego 2006 r. zasądzono na rzecz powodów wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy „obok przywrócenia do pracy , bez wskazania konkretnych kwot tego wynagrodzenia, a więc jedynie przesądzono o roszczeniu co do zasady”. Oczywistym jest, że wyrok przesądzający roszczenie co do zasady stanowi podstawę do dochodzenia konkretnych kwot - roszczeń pieniężnych na jego podstawie. Nadto umknęło uwadze pozwanego, że Sąd pierwszej instancji w niniejszej sprawie poczynił dodatkowe ustalenia faktyczne dotyczące prawidłowości kwoty wynagrodzenia zgłoszonego w pozwie, co za tym idzie podstawa faktyczna rozstrzygnięcia nie była tożsama z tą ze sprawy, w której zapadło już prawomocne rozstrzygnięcie (wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy

Pragi - Północ w Warszawie z 17 lutego 2006 r., VI P 117/06). Podkreślić również należy, że wyrokiem uzupełniającym obejmuje się roszczenia zgłoszone przez powoda, o których Sąd nie orzekł lub roszczenia, o których Sąd miał obowiązek orzec a tego nie uczynił. Chodzi zatem o roszczenia pominięte w wyroku, a więc takie, co do których nie ma prawomocnego rozstrzygnięcia. Bezspornym jest, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do skutecznego uzupełnienia wyroku, tym samym w odniesieniu do roszczeń dochodzonych w niniejszej sprawie nie ma prawomocnego rozstrzygnięcia.

Tym samym, skoro ani przedmiot rozstrzygnięcia, ani też podstawa faktyczna tego rozstrzygnięcia nie były tożsame, zarzut naruszenia art. 379 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. jest oczywiście bezzasadny., a co za tym idzie brak było również podstaw do odrzucenia pozwu na podstawie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. i zastosowania przez Sąd Apelacyjny przepisu art. 378 § 1 k.p.c.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia przepisu art. 295 § 1 pkt 1 k.p. w zw. z art. 291 § 1 k.p. w zw. z art. 351 § 1 k.p.c. w zw. z art. 167 k.p.c. Pozwany stoi na stanowisku odrzucony wniosek o uzupełnienie wyroku nie miał zdolności wywołania skutku w postaci realizacji roszczenia, dla tego też nie doszło do przerwania biegu przedawnienia. Przepis art. 295 § 1 pkt 1 k.p. wskazuje, że czynność procesowa wtedy przerywa bieg przedawnienia, gdy można ją uznać za "przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia". Poza tą przesłanką, art. 295 § 1 pkt 1 k.p. nie zawiera żadnych dodatkowych warunków. W szczególności nie wymaga, by czynność ta miała charakter czynności procesowej ofensywnej a nie obronnej albo żeby wiązała się z większym czy mniejszym ryzykiem procesowym lub trudnościami w realizacji roszczenia. W świetle przesłanek art. 295 § 1 pkt 1 k.p. nie ma znaczenia, czy czynność procesowa podjęta "bezpośrednio w celu" realizacji roszczenia, wywołuje procesowy skutek taki jak wytoczenie powództwa, czy tylko zarzutu procesowego, nie ma też znaczenia, czy sąd orzeknie w wyroku o zgłoszonym roszczeniu. Konieczne jest tylko to, by przedsięwzięcie przez wierzyciela określonej czynności procesowej obiektywnie mogło doprowadzić do skutku określonego w art. 295 § 1 pkt 1 k.p. i by w tym celu czynność ta została przez wierzyciela podjęta. Nie musi to być jednak jej cel jedyny. Istotne jest zatem tylko zgłoszenie roszczenia w

określonym celu (jego realizacji) przed właściwym organem, w prawem przewidzianej formie i obiektywna skuteczność tej czynności, tj. jej zdolność do wywołania skutku w postaci realizacji roszczenia. Przerwanie biegu przedawnienia dotyczy tej części roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym, która została zgłoszona - w pozwie lub piśmie rozszerzającym powództwo - zarówno co do samego żądania, jak stanowi art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c., jak i jego podstawy faktycznej, o czym mowa w art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 maja 1999 r., I PKN 685/98, OSNAPIUS 2000 nr 14, poz. 542; z dnia 10 stycznia 2007 r., III PK 90/06, OSNP 2008 nr 11-12, poz. 155; z dnia 16 listopada 2010 r., I PK 79/10, LEX nr 725007 i z dnia 26 lipca 2011 r., I PK 23/11, OSNP 2012 nr 19-20, poz. 236). W świetle przesłanek art. 295 § 1 pkt 1 k.p. nie ma znaczenia, czy czynność procesowa podjęta "bezpośrednio w celu" realizacji roszczenia, wywołuje procesowy skutek taki jak wytoczenie powództwa, czy tylko zarzutu procesowego, nie ma też znaczenia, czy Sąd orzeknie w wyroku o zgłoszonym roszczeniu. Konieczne jest tylko to, by przedsięwzięcie przez wierzyciela określonej czynności procesowej obiektywnie mogło doprowadzić do skutku określonego w art. 295 § 1 pkt 1 k.p. i by w tym celu czynność ta została przez wierzyciela podjęta. Nie musi to być jednak jej cel jedyny. Istotne jest zatem tylko zgłoszenie roszczenia w określonym celu (jego realizacji) przed właściwym organem, w prawem przewidzianej formie i obiektywna skuteczność tej czynności, tj. jej zdolność do wywołania skutku w postaci realizacji roszczenia (patrz. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2016 r., I PK 185/15). Sąd Apelacyjny szczegółowo odniósł się do zarzutu naruszenia przepisu art 295 § 1 pkt 1 k.p. i wskazał, że wymagalność roszczenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy powstała z chwilą zgłoszenia się pracownika do pracy tj. z dniem 16 marca 2006 r., kiedy to G. C. zgłosił gotowość do podjęcia pracy. Wówczas to okazało się, że pozwany odmawia dobrowolnie spełnienia świadczenia, a wyrok Sądu pierwszej instancji, pomimo nadania przez sąd klauzuli wykonalności, jest niewykonalny. Dlatego też, jak słusznie przyjęły Sąd obu instancji, złożenie wniosku o uzupełnienie wyroku w powyższych okolicznościach stanowiło niewątpliwie czynność w rozumieniu przepisu art. 295 § 1 pkt 1 k.p. bowiem była to niewątpliwie czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia.

Bezzasadny był również zarzut naruszenia art. 295 § 1 pkt 1 k.p. w zw. z art. 291 § 1 k.p. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 351 § 1 k.p.c. i art. 167 k.p.c. i w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. gdyż Sąd drugiej instancji wyraźnie wskazał, że wymagalność odsetek powstała dopiero wówczas, kiedy pozwany odmówił realizacji wyroku i nie wypłacił należnego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, a żądanie to powód sprecyzował w wyniku zobowiązania Sądu w dniu 22 stycznia 2009 r., którą to czynnością przerwał bieg przedawnienia - w odniesieniu do żądania odsetek, których wymagalność powstała z dniem 17 marca 2006 r. tj. w następnym dniu od dnia zgłoszenia przez powoda.

W świetle wiążącego Sąd Najwyższy stanu faktycznego, za niezasadny należało uznać również zarzut naruszenia przepisu art. 8 k.p. w zw. 298 k.p. w zw. z art. 292 k.p., bowiem to działanie pozwanego, który w pełni świadomie wykorzystał wydanie wadliwego - niewykonanego wyroku przez Sąd Rejonowy i nie wypłacał przez wiele lat należnego wynagrodzenia, jak i dalsze błędne orzeczenia Sądów (wywołane wnioskiem o uzupełnienie wyroku) mogło doprowadzić do sytuacji, w której na skutek zaniechania wypłaty przez pozwanego i błędów Sądów, w obrocie prawnym pozostałby prawomocny wyrok przesądzający zasadę i podstawę roszczenia bez możliwości wyegzekwowania konkretnej kwoty roszczenia. Takie działanie pozwanego nie może być uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony jako sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współżycia społecznego.

Nie podzielając zarzutów i wniosków kasacyjnych, Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł o oddaleniu skargi kasacyjnej. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., 98 § 1¹ k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]